

Huvudman

Karlstads kommun
karlstadskommun@karlstad.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Vålbergsskolan 7-9 i Karlstads kommun

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Beslutet får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen (2010:800) inte överklagas.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden våren 2023 inlett en tillsyn av Vålbergsskolan 7-9 i Karlstads kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Vålbergsskolan 7-9 följer gällande bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd samt rätten till utbildning.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med lärare, personal i elevhälsan och rektor den 25 och 26 april 2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat utredningar om frånvaro och särskilt stöd samt åtgärdsprogram. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har begärt in och tagit del av en förteckning över elever från årskurs 7 till årskurs 9 som riskerar att inte nå kunskapskriterierna höstterminen

2022 och vårterminen 2023 och/eller som har stödåtgärder. Utifrån förteckningen har Skolinspektionen hämtat in ett underlag bestående av senast gjorda utredningar och åtgärdsprogram avseende tolv elever.

Av inhämtad dokumentation framgår bland annat följande. De elever som har åtgärder som utgör särskilt stöd har alla utredningar om behovet av särskilt stöd och åtgärdsprogram. I något fall är utredningen förhållandevis gammal men överlag baseras åtgärdsprogrammen på aktuella utredningar, åtgärdsprogrammen följs dessutom upp och utvärderas regelbundet varpå nya åtgärdsprogram upprättas.

Lärarna uppger i intervju att det finns en samsyn på skolan kring arbetet med extra anpassningar och att de elever som behöver extra anpassningar får det. De utgår från en kommungemensam blankett, utarbetad av centrala elevhälsan i Karlstads kommun, där det finns förslag på extra anpassningar samt en rutin för arbetet med det. Om extra anpassningar inte är tillräckligt för en elev gör de en anmälan till elevhälsoteamet (EHT) med hjälp av ett särskilt blankettsystem. En utredning om behovet av särskilt stöd görs sedan av mentorn tillsammans med EHT vilket kan ta några veckor. Mentorn är ansvarig för uppföljning och specialpedagog för upprättande av nytt åtgärdsprogram. Det finns en rutin för att fatta nya beslut om åtgärdsprogram och för att utreda på nytt om det behövs.

EHT uppger i intervju att de jobbar mycket med extra anpassningar på gruppnivå men även för enskilda individer och att de stöttar lärarna i olika forum som till exempel arbetslagsträffar. Vid utredning om behovet av särskilt stöd används en särskild blankett och i arbetet intervjuar de bland annat elev och vårdnadshavare. Arbetet ska gå skyndsamt, beroende på vilka kompetenser som är inblandade i arbetet kan det ta några veckor upp till två månader innan utredningen är färdig och det fattas beslut om åtgärdsprogram eller inte. De har en rutin på skolan och arbetet flyter på bra. I åtgärdsprogrammen finns det datum för uppföljning, mentorn är ansvarig för den. Ger åtgärden inte resultat startas en ny utredning eller kartläggning.

Rektorn uppger i intervju att lärarna sätter in extra anpassningar och att EHT träffar arbetslagen varannan vecka. Om extra anpassningar inte räcker används en speciell blankett för begäran om kartläggning. Den första kartläggningen görs av mentor och specialpedagog, vanligtvis inom två veckor. Målet är att det ska ta max sex veckor innan det finns en färdig utredning och det fattas beslut om åtgärdsprogram eller inte, det kan ta längre tid om centrala elevhälsan ska kopplas in. Om de vid en utvärdering märker att åtgärden inte ger effekt utreder de på nytt.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 §, i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 11 a §, eller i form av anpassad studiegång enligt 12 §.

Av 3 kap. 10 § skollagen framgår att för en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Skolan arbetar aktivt med och har tydliga rutiner för arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd. Utredningar görs skyndsamt i samverkan med vårdnadshavare och EHT, åtgärdsprogram upprättas och utvärderas regelbundet. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Rätten till utbildning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen har inkommit med en förteckning över elever som har haft upprepad eller längre frånvaro. Skolinspektionen har utifrån förteckningen begärt in dokumentation avseende tolv elever. Av det underlag som Skolinspektionen begärt in framkommer följande. Avseende några elever finns en frånvaroutredning upprättad på särskild blankett och avseende andra elever finns anteckningar som visar på att frånvaron har tagits upp och hanterats av EHT.

Enligt uppgifter från huvudmannen finns det sex anmälningar om frånvaroutredningar under läsåret 2022/23.

Lärarna uppger i intervju att om en elev har ogiltig frånvaro anmäls det i frånvarosystemet samma dag och ett sms går iväg till vårdnadshavare. Om en elev är frånvarande i fyra dagar ringer de ett så kallat omtankesamtal till vårdnadshavare. Har en elev mer än tio procents frånvaro över tid ringer lärarna till vårdnadshavare, fyller i en blankett och lämnar till kurator. Fortsätter frånvaron görs en frånvaroutredning på en speciell blankett vilken kurator är ansvarig för, en anmälan skickas till huvudmannen och åtgärder vidtas. Det är ett nytt arbetssätt som fungerar väl, det är tydligare rutiner och tydligare dokumentation än tidigare.

EHT uppger i intervju att ett sms går via frånvarosystemet till vårdnadshavare samma dag vid ogiltig frånvaro. De har nya rutiner vilket innebär att efter tre frånvarodagar har mentorn ett omtankesamtal med vårdnadshavare. Om frånvaron fortsätter startas en frånvaroutredning i vilken EHT, mentor, undervisande lärare, vårdnadshavare och elev deltar. En anmälan görs även till huvudmannen. Karlstads kommun har tagit fram en rutin för arbetet med frånvaro som de följer och som de har utvecklat och förfinat.

Rektorn uppger i intervju att om någon har haft mer än tre dagars frånvaro ska ett omtankesamtal ske, sedan rapporteras det till EHT. Om någon har längre frånvaro så rapporteras det till huvudman, de startar en frånvaroutredning och vidtar åtgärder. De jobbar med skolnärmande åtgärder som till exempel en kontaktperson för eleven eller anpassade miljöer och material. Det finns en handlingsplan för problematisk frånvaro som de följer som togs fram centralt 2019. De har sedan arbetat vidare med den och gjort förbättringar. Sedan i höstas har kuratorn ett övergripande ansvar istället för lärarna vilket gjort det tydligare vem som har ansvaret för frågor om skolnärvaro. De har nu också ett bättre forum där EHT är mer närvarande och där de jobbar tillsammans.

Rättslig reglering

Av 7 kap. 3 § skollagen och 2 kap. 18 § första stycket regeringsformen, framgår att alla barn som omfattas av den allmänna skolplikten har rätt till kostnadsfri grundläggande utbildning i allmän skola.

Av 7 kap. 19 a § skollagen framgår att om en elev har upprepad eller längre frånvaro från grundskolan ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig

frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt.
Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen.

Av 7 kap. 22 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att eleverna i huvudmannens grundskola fullgör sin skolgång.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Skolan har en tydlig rutin för arbetet med frånvaro. Arbets sättet är relativt nytt på skolan vilket också framgår av granskad dokumentation där de nya frånvaroutredningarna är upprättade på en särskild blankett. Ogiltig frånvaro anmäls till vårdnadshavare samma dag och upprepad eller längre frånvaro utreds tillsammans med EHT och vårdnadshavare samt anmäls till huvudmannen. Ärendet ska därför avslutas även i denna del.

På Skolinspektionens vägnar

2023-05-25

2023-05-25

X Anna Hultgren

X Disa Lindquist

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Hultgren

Föredragande
Signerat av: Disa Lindquist

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Lars Gustafsson medverkat.